

Tietojen poistaminen yleisön saatavilta oikeudenkäynnissä

Syyskuu 2024

Lainkäyttötehtävässään unionin yleinen tuomioistuin huolehtii velvollisuuksiensa mukaisesti siitä, että oikeudenkäynnin julkisuusperiaate ja kansalaisten tiedonsaantioikeus sovitetaan yhteen

- luonnollisten henkilöiden henkilötietojen suojan¹

ja

- muiden tietojen kuin luonnollisten henkilöiden henkilötietojen suojan

kanssa, kun tällaisia tietoja mainitaan sen käsiteltäviksi saatetuissa asioissa.

¹ Ks. luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta 23 päivänä lokakuuta 2018 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2018/1725 (EUVL 2018, L 295, s. 39).

Kanteet²

Luonnollisten henkilöiden henkilötietojen poistaminen

Jokainen unionin yleisessä tuomioistuimessa käsiteltävän asian asianosaisen oikeudenkäyntiedustaja voi pyytää, että luonnollisen henkilön, siitä riippumatta, onko kyseessä hänen edustamansa asianosainen vai kolmas henkilö, henkilötiedot poistetaan oikeudenkäynnin yhteydessä, jottei asianomaisen henkilön henkilöllisyyttä ilmaista yleisölle. Myös väliintulohakemuksen tekijän oikeudenkäyntiedustaja voi esittää tällaisen pyynnön.

Tältä osin unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen **66 artiklan 1 kohdassa** määrätään, että ”unionin yleinen tuomioistuin voi asian käsittelyn aikana päättää omasta aloitteestaan tai asianosaisen erillisellä asiakirjalla esittämästä pyynnöstä jättää asiaa koskevista asiakirjoista ja tiedoista, joihin yleisöllä on mahdollisuus tutustua, pois luonnollisten henkilöiden sukunimet ja etunimet siitä riippumatta, ovatko he asianosaisia vai kolmansia osapuolia, sekä kaikki muut näiden henkilöiden henkilötiedot”.

Internetin hakukoneiden kehittymisen vuoksi ja koska kenellä tahansa on mahdollisuus tutustua unionin yleisen tuomioistuimen julkaisemiin tai julkistamiin oikeudenkäyntiä koskeviin tietoihin, unionin yleisen tuomioistuimen kirjaaja kehottaa säännönmukaisesti kyseisessä tuomioistuimessa käsiteltävien asioiden asianosaisten oikeudenkäyntiedustajia kiinnittämään huomiota unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 35 artiklan 3 kohtaan ja 79 ja 122 artiklaan, jotka koskevat vireille tulleita asioita koskevien asiakirjojen julkaisemista ja julkistamista internetissä, sekä edellä mainittuun työjärjestyksen 66 artiklaan. Oikeudenkäyntiedustajaa kehoitetaan sen vuoksi aina tutkimaan, olisiko hänen edustamansa asianosaisen tai kolmannen henkilön henkilöllisyys tai näiden luonnollisten henkilöiden jokin muu henkilötieto pidettävä luottamuksellisena, ja mikäli näin on, pyytämään erillisellä asiakirjalla kyseessä olevien henkilötietojen poistamista täsmentämällä, mistä henkilötiedoista on kyse.

Muiden tietojen kuin luonnollisten henkilöiden henkilötietojen poistaminen

Jokainen unionin yleisessä tuomioistuimessa käsiteltävän asian asianosaisen oikeudenkäyntiedustaja voi pyytää, että oikeudenkäynnin yhteydessä poistetaan muita tietoja kuin luonnollisten henkilöiden henkilötietoja, kuten oikeushenkilön nimi taikka liike- ja ammattisalaisuuden piiriin kuuluvat tiedot. Myös väliintulohakemuksen tekijän oikeudenkäyntiedustaja voi esittää tällaisen pyynnön.

² Työjärjestyksen 1 artiklan 2 kohdan j alakohdan määritelmän mukaan ”kanteilla” tarkoitetaan ”kaikkia kanteita, jotka voidaan nostaa unionin yleisessä tuomioistuimessa, mutta ei ennakkoratkaisupyyntöjä”.

Tältä osin unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen **66 a artiklan 1 kohdassa** määrätään, että ”unionin yleinen tuomioistuin voi asian käsittelyn aikana päättää omasta aloitteestaan tai asianosaisten erillisellä asiakirjalla esittämästä perustellusta pyynnöstä jättää asiaa koskevista asiakirjoista ja tiedoista, joihin yleisöllä on mahdollisuus tutustua, pois muita tietoja kuin luonnollisten henkilöiden henkilötietoja, jos tietojen julkistamatta jättämiseen on oikeutettu peruste”.

Huomattava

- On tärkeää, että pyyntö tietojen poistamisesta esitetään unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamolle **heti ensimmäisen oikeudenkäyntiasiakirjan jättämisen yhteydessä** ja joka tapauksessa ennen kyseistä asiaa koskevien tietojen julkaisemista tai julkistamista internetissä, jottei tietojen poistamisen tehokas vaikutus vaarantuisi.
- Pyyntö on esitettävä **erillisellä asiakirjalla**.
- Pyyntö on mainittava **täsmällisesti tieto tai tiedot**, joita pyyntö koskee.
- Työjärjestyksen 66 a artiklassa tarkoitettu pyyntö **muiden tietojen kuin luonnollisten henkilöiden henkilötietojen** poistamisesta on **perusteltava** hyväksyttävillä syillä, joiden vuoksi on aiheellista, ettei kyseisiä tietoja ilmaista yleisölle.

Asianosaisten tulee nojautua unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestykseen ja unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen täytäntöönpanosta annettuihin käytännön määräyksiin (erityisesti 62–68 kohta).

Ennakkoratkaisuasiat³

Tunnistetietojen ja muiden tietojen poistaminen ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa

Jos ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on poistanut ennakkoratkaisupyyntönsä mainittujen luonnollisten henkilöiden sukunimen ja etunimet tai päättänyt poistaa muita tietoja, joiden perusteella heidät voitaisiin tunnistaa, tai pääasian oikeudenkäyntiin liittyvien luonnollisten henkilöiden tai yhteisöjen tietoja, olkootpa nämä henkilöt tai yhteisöt kyseisessä asiassa asianosaisia tai ulkopuolisia, unionin yleinen tuomioistuin noudattaa tätä tunnistetietojen tai tietojen poistamista siinä vireillä olevassa asiassa (työjärjestyksen **201 artiklan 1 kohta**).

Jos unionin yleisessä tuomioistuimessa käsiteltävän ennakkoratkaisuasian asianosainen kuitenkin haluaa, että hänen henkilöllisyytensä ja häntä koskevat tiedot ilmaistaan kyseisen asian yhteydessä, hän voi pyytää unionin yleiseltä tuomioistuimelta, että jo poistettut tiedot palautetaan näkyviin (työjärjestyksen täytäntöönpanosta annettujen käytännön määräysten **70 kohta**).

Tunnistetietojen ja henkilötietojen poistaminen unionin yleisen tuomioistuimen omasta aloitteesta

Ennakkoratkaisupyyntönsä jättämisen jälkeen erityistapauksia lukuun ottamatta unionin yleinen tuomioistuin peittää ennakkoratkaisupyyntönsä mainittujen luonnollisten henkilöiden sukunimen ja etunimet sekä tapauksen mukaan muita sellaisia tietoja, joiden perusteella nämä henkilöt voitaisiin tunnistaa, mikäli ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei ole jo tehnyt tätä ennen pyyntönsä lähettämistä tai mikäli unionin tuomioistuin ei ole tehnyt sitä ennen ennakkoratkaisupyyntönsä siirtämistä unionin yleiselle tuomioistuimelle. Perussäännön 23 artiklassa tarkoitettujen osapuolten on huomautuksissaan noudatettava tätä tietojen poistamista (työjärjestyksen täytäntöönpanosta annettujen käytännön määräysten **69 kohta**).

³ Unionin yleinen tuomioistuin on toimivaltainen ratkaisemaan unionin tuomioistuimen siirtämät ennakkoratkaisupyyntöt, jotka koskevat yksinomaan yhteen tai useampaan seuraavista kuudesta aihepiiristä kuuluvia erityisasioita:

- yhteinen arvonlisäverojärjestelmä
- valmisteverotus
- tullikoodeksi
- tavaroiden tariffiluokittelu yhdistetyssä nimikkeistössä
- matkustajille annettava korvaus ja apu, kun matkustajilta evätään pääsy liikennevälineeseen tai kun matka viivästyy tai peruuntuu
- kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmä.

Jos unionin yleisessä tuomioistuimessa käsiteltävän ennakkoratkaisuasian asianosainen kuitenkin haluaa, että hänen henkilöllisyytensä ja häntä koskevat tiedot ilmaistaan kyseisen asian yhteydessä, hän voi pyytää unionin yleiseltä tuomioistuimelta, että jo poistetut tiedot palautetaan näkyviin (työjärjestyksen täytäntöönpanosta annettujen käytännön määräysten **70 kohta**).

Tunnistetietojen ja luonnollisten henkilöiden henkilötietojen poistaminen pyynnöstä

Jos ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tai pääasian asianosainen katsoo tarpeelliseksi, että tietyt kyseistä asianosaista koskevat henkilötiedot tai pääasian oikeudenkäyntiin liittyvien luonnollisten henkilöiden, olkootpa nämä henkilöt kyseisessä asiassa asianosaisia tai ulkopuolisia, henkilötiedot poistetaan unionin yleisessä tuomioistuimessa vireillä olevan ennakkoratkaisumenettelyn yhteydessä, ne voivat pyytää unionin yleiseltä tuomioistuimelta, ettei kyseisiä tietoja ilmaista yleisölle.

Tältä osin unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen **201 artiklan 2 kohdassa** määrätään, että "unionin yleinen tuomioistuin voi ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen pyynnöstä [tai] pääasian oikeudenkäynnin jonkin asianosaisen pyynnöstä – poistaa ennakkoratkaisupyynnöstä tunnistetiedot tai päättää poistaa pääasian oikeudenkäyntiin liittyvien luonnollisten henkilöiden henkilötietoja, olkootpa nämä henkilöt kyseisessä asiassa asianosaisia tai ulkopuolisia".

Huomattava

- Unionin yleinen tuomioistuin huolehtii kaikissa ennakkoratkaisuasiaa koskevissa julkaisuissa siitä, että asiassa mainittujen luonnollisten henkilöiden nimet korvataan sattumanvaraisilla nimikirjaimilla. Tarvittaessa unionin yleinen tuomioistuin poistaa myös sellaiset asiaan liittyvät lisätiedot, joiden perusteella asianomaiset henkilöt voitaisiin tunnistaa.
- Unionin yleisellä tuomioistuimella on edelleen mahdollisuus poiketa asiassa mainittujen luonnollisten henkilöiden nimien korvaamisesta viran puolesta sattumanvaraisilla nimikirjaimilla, jos asianomainen henkilö tätä nimenomaisesti pyytää tai jos se on perusteltua asiaa koskevien erityisten seikkojen vuoksi.
- Pyyntö henkilötietojen poistamisesta on sen tehokkuuden turvaamiseksi esitettävä mahdollisimman nopeasti ja joka tapauksessa ennen asiaa koskevan tiedonannon julkaisemista *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* tai ennakkoratkaisupyynnön tiedoksiantoa perussäännön 23 artiklassa tarkoitetuille osapuolille (työjärjestyksen täytäntöönpanosta annettujen käytännön määräysten **70 kohta**).

- Jotta ennakkoratkaisuasia, jossa pääasian oikeudenkäyntiin liittyvien luonnollisten henkilöiden tunnistamisen mahdollistavia tietoja on poistettu, olisi helpompi nimetä ja yksilöidä, unionin yleinen tuomioistuin antaa yleensä kuvitteellisen nimen kyseiselle ennakkoratkaisuasiaille. Tämä kuvitteellinen nimi ei vastaa menettelyn asianosaisten todellisia nimiä eikä pääsääntöisesti myöskään olemassa olevia nimiä (työjärjestyksen täytäntöönpanosta annettujen käytännön määräysten **71 kohta**).
- Henkilötietojen suojelua sovelletaan kaikkeen tietojen julkaisemiseen asian käsittelyn yhteydessä heti asian vireilletulosta lähtien ja aina sen käsittelyn päättymiseen asti (esim. tiedonannot *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, Curia-sivustolla saataville asetetut tiedot, julkisasiamiehen ratkaisuehdotus, asian käsittelyn aikana annettavat määräykset ja asian käsittelyn päätteeksi annettava ratkaisu) sekä myös asialle annettavaan nimeen ja asiaa koskeviin metatietoihin. Samalla tavalla suojellaan myös pääasian oikeudenkäyntiin liittyviä yhteisöjä koskevia tietoja, jotka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on poistanut ennakkoratkaisupyynnössään.

Asianosaisten ja perussäännön 23 artiklassa tarkoitettujen osapuolten tulee nojautua unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestykseen ja unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen täytäntöönpanosta annettuihin käytännön määräyksiin (erityisesti 69–71 kohtaan).